

Lo Somaten

DIARI CATALANISTA D' AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
A Barcelona: Riosco del Sol Rambla de las Flors.
No's retornan los originals encara que no's publiquin.

REUS, Dissapte 13 de Desembre de 1902.

ANY XVII

NUM. 4457

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1'25
En provincias, trimestre. " 4-
Extranjer y Ultramar. " 8-
Anuncio, a preus convencionales.

TRIPLE AYgua NAF SERRA (Cullita d'aquest any) preparada ab la flor recent recullida del taronjer agre. Es de un agradable sabor y delicat perfúm.
FARMACIA SERRA-DEVANT DEL SOLAR QUE HA ADQUIRIT LO BANCH D'ESPANYA

CHAMPAGNE MIRO Y TARRAGÓ

DEMANEULO EN LAS PRINCIPALS BOTILLERIAS, COLMATS, CONFITERIAS, HOTELS Y RESTAURANTS.

AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT

LA LLEGÍTIMA MARCA «SALUD»

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meua clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de Cloro-anemia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forsas, vaig prescriureli l' Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrá appetit y forsas y se li regularisaren las reglas: —Dr. Letamendi.

Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo nen X. de tres anys, sofria desde més d' un any de una escrófula crònica. Cansat d' asar sens cap resultat quantas emulsiions y reconstituyens se preconitzan pera aquestos cassos, vaig ensajar los Hipofosfita Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació complerta.—Dr. Letamendi, Catedratic de Barcelona.

Exigéixis lo llegítim Aixarop Climent SALUD, únich aprobat per la Real Acadèmia de Medicina de Barcelona, puig s' en expèn altre del mateix nom.

TALLER DE ESCULTOR Y DAURADOR DE PERE DOMENECH-ARRABAL BAIXA DE JESÚS 25, REUS

Especialitat en altars, capellas, templetas, columnas, reclinatoris, adornos y detalls arquitectòrichs y escultòrichs pera iglesias, etc.

Imatges de fusta y cartró-pedra de totas midas y models.

PREUS REDUHITS

TALLER DE CAMISERIA DE JOSEPH MARTORELL

MONTEROLS 40.—REUS

Novetats en corbateria, géneros de punt, roba blanca pera senyora, botons y botóneduras pera camisas, paraiguas, sombrillas, castons, petacaç, cigarreras, carteras, tergeters, moneders, boquillas y elásticos. Agallas pera corbatas. Se fan á mida camisas, calsetets, colls y punys.

APERITIU-CORROBORANT

Tónich-febrífugo
THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.
BARCELONA
Única casa productora pera la exportació á América

LOT

SE PREN ab aygua, ó pur, abans de menjar com aperitiu; després com digestiu.
Demanis en tots los cafés, ultramarins, casinos, confiterias, etc.
Los pedidos, aixi per Espanya com pera América, denhen dirigirse á The Cosmo S. en C. y de C. en P.—BARCELONA.
Agent General á Reus, Joseph Martorell, S. en C. Carrer Monterols número 30.

GUANOS

FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 70 kilos
Especial pera vinyas á 13 pts.

Lo propietari que vullga conseguir bonas cullitas que probi los guanos dels senyors

MASSÓ Y FERRANDO.—REUS

GRAN REGALO

En la llibreria de Tost Germans se regala un tomo de preu 0'50 pessetas á tots los que hi comprin l' Almanach de la Esquella de la Torratxa.

ARRABAL BAIXA JESUS, 2.—REUS

LA CASA THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P., domiciliada á Barcelona, fa saber que ha adquirit lo *billet* corresponent al número 12,449 del sorteig de Nadal, de la Loteria Nacional, quin posa á disposició de tots aquells de sos clients que la honriu ab demandas durant los dias compresos entre el 1er. d' Octubre fins al 23 de Desembre d' aquest any.
La casa The Cosmo s' obliga a entregar, a sos clients, en l' acte del pedido una participació formal de dit número.

La raho d'esser del Catalanisme

Per donarse compte exacte de la raho d'esser de la nostra causa, es molt convenient sentir de Catalunya, y poder observar d'aprop las diferencias de caràcter qu' existeixen en-

tre el nostre poble y les demás regions d' Espanya. Allavors se compren bé que ab lo programa de Manresa, no defensém més que el respecte a nostra especial manera d'esser. Aixís es que som catalanistes perque tenim una llengua propia, que s' lo distintiu de

nostra rassa, y que per propia dignitat no podrém ja may abandonar per una altra; perque tenim un dret civil especial, fill dels principis qu' están encarnats en les nostres costums y que forma en conjunt un sistema que podem perfeccionar molt bé, però del que no mos en podem despendrer del tot sense vendrens la conciencia, perque tenim necessitats especials determinadas entre altres coses; per l' increment que han prés aquí las industrias y el comer y com mes se sentí aquest progrés, mes desitjarem tenir iniciativas propias y resoldrer nosaltres mateixos los problemes que se 'ns presentin; y per fi, perque el nostre esperit es democràtic y no pot sufrir l' excessiva intervenció del Estat en tots los ordres. Per axó demaném y defensém l' autonomia de Catalunya dintre del Estat espanyol; y aquesta aspiració la fonamentém en los drets que en altres epoques disfrutarem y que si be 'ns foren arreballats per la forsa, tenim dret encare a exigir perque 'ls drets d' un poble no prescriuhin may quan aquets venen fonamentats en sa propia naturalesa.
Tan com existeixi un sol catalá, aquest podrà y deurá esser catalanista.
Veus aquí lo que significa la nostra causa: no es simplement un moviment de protesta contra la gestió desafortunada de nostres polítics, puig encara que aquets fossin intelligenents y honrats tindria igualment raho d'esser; no te per objecte un simple cambi de persones en los càrrechs municipals y de diputats, puig si se reduís a n' aixó nos costaria saber en quins homes podem posar nostra confiança, sino que siguent aixó en tot cas un

medi ó procediment mes ó menys acceptable, lo nostre fi te d'esser un cambi de règim y de principis en quin cambi si que posém les nostres esperances.

Es a dir volém no tenir qu'anar servilment a demanar a nostres polítics que 'ns cònsueixen una obra pública que paguem de sobres cada trimestre ab nostres tributs, sinó que volém que de una vegada se 'ns permeti lliurement satisfèr nostres necessitats. Volém tenir institucions pròpies, que sigan la vanguarda de nostres principis jurídics, de nostra llengua y nostre caracter. En una paraula, pretenim que Catalunya puga ésser ben catalana sense deixar de formar part d'Espanya.

JOSEPH GASSIOT.

TEATRE FORTUNY

Las vírgenes locas

No 'ns ocuparem oportunament del estreno del drama d'Echegaray que baix lo títol de "La Duda", se posà en escena la nit del debut de la companyia que dirigeix lo senyor Rivelles, perquè en veritat no hauriam sabut que dirhi.

"La Duda", es un de tants dramas d'Echegaray, artificios y fals y ab certas reminiscencias, sobre tot en lo tercer acte, de "El loco Dios", hi ha situacions y fins imatges retòriques completament iguals.

Lo drama deixà molt fret a la concurrència.

Y aré passarém a donar compte del estreno de la comedia "Las vírgenes locas", que tingué lloch ans d'ahir nit.

La comedia que 'ns ocupa es una comedia original, d'assumpto completament nou en l'escenari d'un teatre y per cert d'assumpto relliscosissim, exposat, atrevit y potser aixó es lo que li val lo qualificatiu de comedia moderna, creient sens dapte que aquesta paraula serveix d'atenuant a la escabrositat del assumpto.

Las "demi-vierges", forsós es regoneixer que es una obra moral en son fons. En aquesta obra se presenta descaradament aquest societat elegant, verge de cos y corrompuda d'ànima, se presenta a las senyoretas de gran mon, fillas de pares corromputs y de mares inconscients que sense la preparació necessaria entran a la brega de la vida en mitj d'un ambient viciat, corromput, un ambient que 'ls enverena l'ànima, fentlos naixer desitjos que no satisfan il·lusions, que com flors moren desseguida faltadas de sol y ayres purs.

L'acció principal de la comedia se reduheix a una xicota perteneixent a aquesta societat que havém descrit, que ha contret relacions ab un noble provinciana.

Aquesta xicota, Matilde, havia tingut relacions ab un jove, Julian, que seguia també la vida de depravació y llibertinatge, pero que s'estima boijament a Matilde y aquest sent per ell també fonda estimació; pera ella está arruinada y Maximo es rich y confessa a Julián que 's casará ab Maximo y que per tants sas relacions ab Julian han acabat, pero aquest no s'hi conforma.

Hi ha ademés un rich banquer que pretent comprar ab or a Matilde pero aquesta 'l refusa sempre.

Máximo va a París pera veurer a Matilde y al frecuentar sa casa ahont s'hi donan reunions y trobarse ab la gent que havém descrit, gent de costúms lleugeras, de parlar desinvolto, sent crudel decepció ja que ell desconeixia aquell mon, aquella vida; sols coneixia la de provincia ideal y pura, y ell havia cregut trobar en Matilde una noya espiritual, tot puresa y candor y al veurerla respirar en aquell ambient, la creu com las demás donas que voltan pels salons de Matilde.

Pero mercés a las esplicacions de un amic se convens de que Matilde no era com las demás.

Matilde pera fugir de la presencia de Julian s'en va a viurer fora de París, ahont anirá a buscar a Máximo pera casarse.

Pero Julian sab ahont para Matilde y la va a veurer y allí 's troban ell y Máximo y Ju-

lian li explica fil per randa sos amors ab Matilde. Aquesta surt y 'la troba a abdós conversant y fa dir a n' en Máximo lo que Julian havia dit d'ella y després plena de indignació treu a Julian de casa arribantlo a copejar ab la sombrilla, cops é insults que Julian reb resignat y sa glotant s'allunya d'aquella casa.

Julian vol sapiguer tota la veritat y en una escena violentíssima, Matilde confessa que havia tingut relacions ab Julian pero que conserva pur son cos, que ell solzament arribà a abrasarla.

Maximo al saber aixó, la deix puig que no es ella la noya pura y casta que éll havia somiat.

Allavors, Matilde li fa una série d'observacions, que per nosaltres son la clau de la obra, li pinta en vius tons lo que es la societat, lo que son los homes que 's casan gustosos ab una viuda y ningú hi té res que dir y en cambi rebutjan a una dona que en un moment de passió reb una abressada, res mes que una abressada, d'un home a qui estima.

Pero Maximo no pot atendre aquestes rasons donat son modo de ser y viurer y la deix alluyantse de sa casa.

Allavors Matilde queda desconsolada pensant en son pervindre y en aquell moment entra 'l criat a anunciarli 'l banquer aquell que la vol comprar ab or y ella que may l'havia volgut rebre a solas li diu que passi... y aixís acaba la obra.

Lo darrer acte es magnífich, magistral, y sobre tot lo desenllás no pot pas ésser mes suggestiu, mes nou, mes humà.

De tots modos la obra en conjunt no 's presta al análisis, las figuras no 'ns semblan prou consistentes; lo caracter de Matilde poch definit, poch ferm, poch sostingut y la factura general de la obra, purament francesa, no acaba de resultar, com sucseuix ab quasi totes las obras transportadas a la escena espanyola que molts cops los personatjes ens resultan caricaturas, ja que son tipos per nosaltres completament desconeguts.

Nosaltres som los primers en regoneixer que las "Demi-vierges", ha d'esser pels francesos una obra mestre.

De tots modos las "Virgenes locas", es una comedia de primera que nosaltres aplaudirem ab entusiasme.

Lo Catalanisme y "El Imparcial"

"El Imparcial", publica un article de fondo suscrit per en Dari Ulloa, en lo que estudia 'l problema catalanista.

Comensa afirmant que 'l Catalanisme no es cap partit polítich, sino una manifestació més ó menos unánim de cosas catalanas y d'oposició resolta al sistema centralista de govern.

Es un erro—diu—creure que 'l Catalanisme es una secta, lo que es, sí, una especie de religió extesa a totes las encontradas.

La propaganda qu' está fent Catalunya no es para guanyar adeptes, sino pera implantar a reu la doctrina catalanista.

En lo cant dels Segadors s'hi observa la anyoransa del terror y de retornar a lo que fou l'antich Principat; y significa un gran amor a la patria petita y 'l desitj d'una sola nacionalitat.

Opina que 'l Catalanisme, de la manera com está plantejat, entranya 'l separatisme.

Diu que la gravetat del sentiment arriba fins a limits desconeguts, si 's te en compte que pera molts catalans, inclós los que dirigeixen las inspiracions de "La Renaixensa", las bases de Manresa son lo punt de partida pera las més sérias evolucions, quin triomf suposaria l'establiment d'una frontera en la part del Ebre y un manifest rencor envers los seus germans espanyols.

Tant ab las doctrinas de "La Ven de Catalunya", com ab las de "La Renaixensa", afegeix—s'arribará fins a la anulació de la sobirania del monarca, al quin no li son afectes.

Si per la llengua s'ha de distingir la na-

cionalitat, segons la teoria dels catalanistas, ens trobariam que Galicia seria portuguesa per la mateixa raho.

Recorda l'argument del escriptor lusità senyor Oliveira Martins, que digué que 'l catalanisme que comprenen las bases de Manresa es de difícil implantació y—com va dir en Villanueva—no 'ns inspiraria cap simpatía, puig es tan estrany, que ni sisquera apareix en son programa cap sentiment d'estima envers la patria gran.

A Inglaterra encara s'esplica y te raho de ésser lo regionalisme allí existent en relació a Escocia y Irlanda, com també 's compren lo regim autonómich implantat a Alemania, perquè aixís ho exigeix la conveniència de la localitat.

Després d'enumerar los cassos de regionalisme del extranger y de citar los motius que foran son fundament, diu que cap d'ells pot servir d'exemple a Espanya, ahont lo regionalisme te tots los caracters de separatisme.

Pregunta a continuació si 'l catalanisme de las Bases de Manresa significa la democracia dels pobles, dihent qu' está convensent de que no es aixís, y que en cambi creu que significa 'l retrocés de Catalunya als temps mitjeyals.

Anatematiza tant lo catalanisme com 'l anomenat centralisme.

Acaba fent un resum de son treball, dihent que es impossible que dintre del Estat espanyol s'estableixi una tranzacció ab cap sistema de catalanisme, donchs abdós son antitètics.

Combat lo crit de "Visca Catalunya!" y diu que a n' ell deu contestarse amanint las armas.

Creu que dintre del catalanisme hi ha molts homes de bona fé, que accedirian a una tranzigència devant de la acció desentralisadora del Govern.

Expresa son parer de que a Espanya hauria d'ensajarse una política naturalista, franca y expansiva, respectant la unitat de la patria fins ahont ho permetés lo desenrotlo de las comarcas.

Afegeix que s'ha de procurar encaminar al catalanisme per un camí planer y tranquil.

Accepta com a possible que mes endevant se concedeixi a las demás regions lo règim de que disfrutan las Provincias Vascongadas.

Diu que 'l mon no ha avansat gens ab los actuals sistemas de Govern, y acaba afirmant que jamay hi haurá millor Govern que 'l quin dintre de la unitat intangible del Estat, permeti 'l desenrotlo de las lleys naturals.

DEL ESTRANJER

Paris 12.

Telegrafian de Nápols que han arribat a n' aquella ciutat los padrins de M. Kirchoffer y de M. Mèrignac y que han celebrat tres entrevistes ab los padrins dels mestres d'armas italians senyors Pessina y Vega, havent acordat que 'l desafió tingui lloch a un punt de la frontera.

Lo rey de Bélgica

Segons noticias de darrera hora, acaba d'arribar a París lo rey Leopold de Bélgica.

Sentencia rebutjada

Lo tribunal de casació ha rebutjat la sentència proferida contra Vidal, lo matador de donas.

De Venezuela

Un telegrama de Caracas comunica que 's revolucioaris, aprofitant las dificultats que acaban de surgir a Venezuela ab motiu de la intervenció d'Alemania y Inglaterra, han comensat a reapareixer per tots indrets y amassan entrar a Caracas.

Lo president Castro ha reunit totes las tropas disponibles, a fi de sostenir la llyta.

Secció Religiosa

Parroquia de la Purissima Sanch

Avny se donará comens a la Novena de la Mare de Deu de Lourdes, que 's dirá tots los

dias a las 6 de la tarde, y s'acabará lo diumenge, dia 21. Degut a la cooperació d'alguns devots, aquest any se celebrará ab mes solemnitat que en los passats.

Secció oficial

REGISTRE CIVIL del dia 12 de Desembre de 1902

Naixements

Jaume Gras Salas.—Salvador Escoda Aleu.—Enrich Espinós Sotorra.

Matrimonis

Cap

Defuncions

Enrich Leira Rodriguez, 51 anys, Pujol 1.—Joseph Ferré Toat, 33 anys, Selva 34.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

OBSERVACIONS

del dia 12 de Desembre de 1902, facilitadas per don Artur Porta, sucesor de R. Giapert.

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Gran d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas	Estad del Cel
9	754	85			Nuvul
15	754	75	2'	1	Ras

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOIS	
	Máxim	Mínim	Ter. tip.		Direcció	Clase
9	Sol 18	10	11	E.	N y C	0'9
15	Sol 14		13	E.	cum	0'2

Calendari catalá

Sant d'avuy.—Sta. Llúcia

Sant de demà.—S. Nicasi

Surt lo SOL a las 7 h. y 17 m. y 's pon a las 4 h. 31 m.; surt la LLUNA a las 3 h. 24 m. y 's pon a las 4 h. 57 m.

MERCATS

Dilluns de cada setmana, Reus.—Dimercres, Valls.—Dijous, Vendrell y Espuga de Francolí.—Divendres, Cornudella, Montblanch y Tarragona.—Dissapte, Valls, Vendrell y Espuga de Francolí.

CRONICA

Lo SOMATENT se ven a Barcelona en lo kiosko "El Sol", Rambla del Centro.

A las set d'ahir vespre, hora en quina s'acostuma a donar principi a las sessions del Ajuntament, per més que l'acort pres es de que 's deuen comensar a dos cuarts de set, anarem a cumplir nostra tasca en lo lloch indicat, trobantnos que ja la sessió estaba acabantse y encertant a entrarhi en lo moment que 'ls regidors federals recordavan al senyor Briansó l'article 43 de la Lley municipal que determina quinas personas poden y no ser regidors.

Tot seguit de recordar aixó al Sr. Briansó, los regidors federals se retiraren de la sala. En lo número següent ne donarém mes detalls.

Ah... Tampoch a n' aquesta sessió hi havia cap redactor de "Las Circunstancias" a pendre notas y, ab seguretat, en son número d'avuy publicarán la ressenya detallada de la sessió. Y encara no 's creará en los miracles!

Ahir s'aixecá lo temps plujós que ha vingut mantenintse durant los dias anteriors.

La temperatura no fou de molt tant rigorosa.

Segons noticias que tenim per certas, algunas personas ayments de la llengua catalana, tractan de crear en nostra ciutat una escola lliure, hont la ensenyansa 's faria partint del catalá.

Desitjariam veure en fet prompte aqueix plausible projecte, pera quina realisació oferim a sos iniciadors l'humil concurs de Lo SOMATENT en lo que 's puga convenir.

Apueixa nit en lo saló d'actes del "Centro de Lectura", se darà la conferencia que tenim anunciada y com saben nostres lectors corre-rà a càrrech del Dr. D. Artur Galcerán, lo cual arribarà en lo tren exprés d'aqueixa nit.

Dada la importancia tant per lo útil y trascendental del tema escullit que es "Principis fisiològics de l'Instrucció dels noys" com per la indiscutible autoritat del conferenciant, no duptem que lo saló d'actes del "Centro", se veurà plé de gom a gom.

Le Butlletí Oficial porta un anunci del negociat de Sanitat per los senyors doctors ó llicenciats que desitjin solicitar la vacant de subdelegat de farmacia d'aquest partit.

Ab lo sou anyal de 825 pessetas ha sigut nomenat mestre en propietat de la escola elemental de noys de Sant Jaume dels Domenys don Vicens Edo Nos.

Segons las últimas noticias, probablement fins lo proper dilluns no arribarà a Tarragona lo nou governador civil don Santos Ortega.

Don Rafel Iniesta Aguilar ha solicitat lo registre de 48 pertenencias mineras de plom ab lo nom de "Santa Bárbara", del terme municipal de Cinrana.

Per consums se recaudaren en lo dia de ahir pessetas 868'68.

D. MANEL DE PEÑARRUBIA
Procurador dels Tribunals

Ha traslladat son despatx a la Rambla de Sant Joan, número 30-3er.

TARRAGONA

Després de la cura 'l pago

Es cosa comoda per tots y assegura als malalts la tant desitjada salut. Pera mes detalls, llegeixis a la 4.ª plana "Milagrosos confites ó Injecció antivenèrea y Roob anti-sifilitic COSTANZI."

Un dels aconeteixements mes notables d'aquets temps, es l'invent del "Procediment Indio" del apotecari Pascual, exquisit producte que toona 'ls cabells blancs del color que s'han tingut a la juventut, sens que perdrin en lo mes mínim la salut, ni taqui la pell ni la roba, reproduceix lo cabell, priva sa caiguda y fa desaparèixer completament la caspa.

Se ven en lo Carrer de la Font; número 13 y a las principals Perfumerias y Perruquerias.

Diposit general: J. Uriach y C. -BARCELONA

Secció comercial

Mohiment del port de Tarragona
Entradas de avans d'ahir

De Messina v. ncruech "Selubal", ab sofre, consignat als senyors Boada germans.

Despatzadas

Pera Barcelona v. italià "Pasquale P.", ab tranzit.

Pera Barcelona v. "Catalius", ac tranzit.

J. MARSANS ROF Y FILLS
REPRESENTANT, F. CABRÉ GONZALEZ

Carrer Santa Ana, 19.

Cotisació a Barcelona a las 16 d'ahir

Interior	74'82	BARCELONA
Amortisable 5 p	94'72	Francs 34'30
Colonial	—	Lliuras 33'78
Mercantil	—	MADRID
Norts	58'20	Interior 74'72
Alicants	95'40	Francs —
Orenses	30'10	PARIS
Obs. Fransa 2 1/4	59'25	Exterior 86'20
Id. Almansa 5 0/10	105'—	Nortes 206'
Id. Id. ayg	—	Alicants 337'

Ordres de Bolsa. Compra y venta al contact de tota classe de valors. Descompte de cupons. Compra de monedas d'or y bitllets estrangers. Giros sobre Barcelona, Madrid y Paris.

CAMBIS CORRENTS

en lo dia d'ahir, donats per la Junta Sindical del Colégi de Corredors de Comerça de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 dij	—	33'85	—
" 60 "	—	—	—
" 3 dij	—	—	—
" vista.	—	—	33'90
Paris 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	34'50	—	34'60
Aix 8 0/10	—	—	—
Amberes 90 dij.	—	—	—
Marsella 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	—	—	—
Perpignan 90 dij.	—	—	—
" 3 dij.	—	—	—
Hamburg 90 dij.	—	—	—
" 8 dij.	—	—	—
" vista.	165'	—	—

Cambi anterior de Valors locals

	Diner	Paper	Oper.
Gas Reusense.	650	—	—
Industrial Farinera.	675	—	—
Banch de Reus de Descomptes y Prestams.	750	—	—
Manufacturera de Coton.	100	110	—
C. Reusense de Tranyvias.	—	30	—
C. Reusense de Tranyvias privilegiadas 5 per 100.	315	325	—
Electra Reusense.	—	—	—
Manicomio de Reus.	—	—	—

BOLSI DE REUS
Carrer Monterols, 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	74'82	Cubas del 68
Colonial	66'75	Cubas del 90
Orenses	30'10	Amortisable 94'75
Norts	58'25	Ob. 5 p. Almansa 105'—
Alicants	95'35	Id. 3 p. Fransa 59'22
Vitalici V.	—	Id. 3 p. Orense 50'37
PARIS	—	MADRID
Exterior	—	Interior 74'75
— GIROS —	—	—
Paris	34'30	Londres 33'78

TELEGRAMA DE PARIS

Exterior. —
Portugués —
Rio Tinto. —
Norts. —
Alicants. —

Se reben ordres per a operacions de Bolsa. Compra y venta al contact de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de moneda de tots los paisos.

ANUNCIS PARTICULARS

SE VEN

Per convenir aixís a son propiari, se ven una una botiga de cèrraller, quinas eynas se troban en perfecte bon estat de servey.

Ne donarán rahó en la impremta d'aquest diari.

APRENENT

Se'n necessita un en aquesta impremta.

Cambrà Agrícola de Reus y sa Comarca

Abonos quimichs
La Cambrà te a disposició dels senyors socios, abonos quimichs y sas primeras materias, per a la propra sembra, arbrat y vinya. Garantizada sa puresa. Prens de cost. Reus 1er. Novembre 1902.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS
HORT DE PAU ABELLÓ
Se ven en lo carrer del Roser, 4.

CLÍNICA DENTAL

de Don Fulgenci Agustí Aien

Cirujá-Dentista de la Escola de Medicina de Madrid; ex-deixeble del Dr. Almenara de Madrid y dentista del Hospital de San Pau y Santa Tecla de Tarragona et., etc.

Tractament de las enfermetats de la boca y dents. Extraccions sens dolor. Orificacions, empastes y tota classe de obturacions. Construcció de dents, dentaduras y aparatos de totas classes y emplen de tots los anaterichs avuy coneguts.

Reb a Reus tots los dilluns y divendres de 9 matí a 5 de la tarde. A Tarragona tots los demés dias.

Arrabal de Sta. Ana núm. 1, principal.-REUS

Empresa Hidrofórica de Reus

Al objecte d'atendre als treballs per a la conservació de minats y construcció de nous, compra y cambi de canyerias y demés anexos, y de conformitat ab lo disposat en l'article 5nt. dels Estatuts y 39, párrafo 5nt. del reglament vigent, la Junta general extraordinaria celebrada lo dia 16 del corrent mes y any acordá:

Reclamar dels socios un dividendo passiu de 1'50 pessetas per acció, cantitat que deurán fer efectiva los interessats en lo domicili del senyor Tresorer don Pau Abelló Boada, carrer de Pi y Margall, (abans Ira. del Rosari), número 4, desde las deu del matí a la una de la tarde de tots los dias laborables, dintre 'l plasso de reixanta dias, a contar desde 'l de la publicació per primera vegada d'aquest anunci; en la provenció de que totas cuantas accions deixen sin de satisfacer dit pago en lo terme expressat quedarán a favor de la Societat, disminuint lo número de la semesas, y s'entendrà que sos respectius duenyos renuncian a tot dret sobre la totalita de la acció ó accions que en tal omisió incurreixen, conforme a lo previngut en l'article 7té. dels Estatuts.

Lo que, per a coneixement y govern dels senyors Accionistas, se publica lo present anunci. Reus 24 de Novembre de 1902.—Per A. de la J. D., lo secretari, Francisco Benavent.

CLÍNICA DE MASSATJE

P. DURÁN, METJE-CIRUJIA

Carrer Osset núm. 1, pis primer, cantonada al de la Presb.—Reus

Ab lo massatje manual y vibratori s'obtenen rápidas y oropponents curacions en las enfermetats següents:

Articulars.—Esguinzes, Torceduras, Lumbago (lunat), Luxacions, Fracturas Artritis traumáticas, etc.

Nerviosas.—Insomni, Histerisme, Jaqueca (migranya), Gastralgia, Euteralgia, Sciática, Corea (ball de San Victo), Ataxia locomotriu, Tremolor en las mans dels escribes, etc.

Generals.—Anemias, Clorossis, Asma esencial, Palpitacions, Dispepsias, Astringencies de ventre y Cálculs renals y hepáticos, etc.

OBRA NOVA FLORESCENCIA

Aplech d'ensaigs literaris d'en Hortensi Güell.

De Venda en lo kiosco de D. Pau Balart, Plaza de la Constitució y en la llibreria de D. Pere Tost, Arrabal baixa de Jesús.

El Brinco

Se posa en coneixement dels senyors socios que en virtut de lo que prevé l'article 14 del reglament de la mateixa se farán eleccions lo diumenge 14 del corrent de 4 a 5 de la tarde per a la renovació dels carrechs següents: President, dos Vocals, un Secretari y Tresorer, lo que s'a públich per a coneixement dels senyors socios.

Reus 13 Desembre de 1902.—P. A. de la J. G. Lo Secretari de torn, Arseni Aguilar.

B. SANTOS Y VALL

Ofereix sa cooperació activa y formal als catalans, no residents a Madrid qu'hi tingan ó vulgan establirhi negoci.

Alcalá, 110, 2n. eta.-MADRID.

TELEGRAMAS

Madrid 12.
Final del discurs
Los darrers paragrafs del discurs del senyor Silvela son los següents:

"Nosaltres venim a reformar radicalment la administració local, que a Espanya es una de las majors deficiencias y escola funesta de tota corrupció política y infecció de la nostra sauch, causa que influeix directament en la nostra inferioritat en l'exercici del Govern del poble pel poble, únic fonament sòlit de la constitució del país.

Aixó—ha declarat—ha sigut un dels motius més principals de la meva unió ab lo renyor Maura, ab qui coincidiam en altres punts de vista, si be secundaris.

Ayal inteligencia ofereix a la opinió una esperansa y una seguretat de que cumplirem en aquest y altres punts lo nostre programa, malgrat tots los artifeis ab que topem, ó serém vençuts per a sempre més.

A alguns los hi espantan las consecuencias d'aquests proposits, més jo tinch fe en la opinió del poble, com ho he fet avinent sempre que he sentit dir que a Espanya no hi ha opinió perque 'l poble no sab votar.

Espanya es un país ahont, no per defecte de la llei, sino per mermas del esperit nacional, llargas d'esplicar, no s'ha governat ni vençut en periodos tranquils ni en turbulents, sino per la opinió, ab més ó menos irregularitat, ab passatgeras violencias, pero triomfant sempre, ab escassa resistencia la voluntat nacional.

Establirem lo servey militar obligatori, sense redempció a metàlich, per esser la solució indispensable a una necessitat social y a un dret sagrat de las classes pobres.

Reconstituïrem la reorganización militar, ab esperit d'economia, prenent com a base la permanencia en ell d'un Estat Major del Exèrcit y de la Armada.

Tancarém ara 'l periodo de la anarquia y d'orientacions contradictorias que per culpa de tots havém creat en la ensenyansa, aplicantnos a estendre la primaria ab preferencia y deixant per a la obra legislativa la secundaria y la superior, baix la base de llibertat establerta en la Constitució llealment interpretada per los que no havém renegat d'aqueixa llibertat, com tampoch de la de associació y reunió; aixó es, autorisant en la investigació y en la ciencia la llibertat per a la veritat y 'l bé, que es per a nosaltres la veritat catòlica y la moral cristiana; pero respectant la llibertat per a 'l erro, perque no seria jo liberal si no tingués la idea arrelada, fé en la victoria de las armas ideals, que s'era la veritat y 'l bé la armoria moral en lo mon, que permet la vida de la societat humana y fa del home un instrument de la causa del mon realitat sa missió sobrenatural.

Aquesta obra no s'va a realisar per un partit al género antinich; sino per una conjura de forsas unidas per un pensament comú, que s'ánima, y que viurá mentres aqueixa anima, no la abandoni.

Los partits eran exèrcits per a batallar y per a conspirar quan se disputavan per las armas la constitució política; avuy tenen de esser agrupacions d'homos ab fé recíproca en las conviccions y en las forsas per a portarla a cap.

Aquesta evolució exigeix una gran solidaritat en lo pensament, y en l'acció. Aixís, quan devant de V. M., devant de las Corts, presentem una ley será després de pensada deliberació, obra de 'a voluntat y de la convicció de tots.

Reunió d'ex-ministres liberals

A casa del senyor Sagasta s'han reunit, com estava anunciat, los ex-ministres del partit liberal.

Lo número d'assistents es de 21.

Entre ells hi ha los senyors Rodríguez, Suarez Inclán y Montilla.

Tentativa d'estafa

Al Banch d'Espanya ha sigut agafat un individu que per medi d'un taló fals tractava d'estafar 23.000 duros.

DIVERSIONS PÚBLICAS

TEATRO FORTNY

Companya cómic dramática dirigida per lo primer actor Don Jaime Rivelles GRAN FUNCIO PERA AVUY

Primera representació de la xistosa comedia en quatre actes y en prosa, original del distingit autor catalá don Pau Parellada, titulada: "El Regimiento de Lupión." Nit a las 8. IMP. CARRERAS Y VILA

SERVEY DE FERROCARRILS
NOU HORARI
LÍNEA DELS DIRECTES

De Reus a Barcelona
 Surtida Correu 4'53 matí; arribada 8'34 matí
 " Expres 7'05 " " 9'14 "
 " Mixto 8'41 " " 1'03 trde
 " Merc. 12'07 " " 8'02 nit.
 " Correu 2'14 trde. " 5'24 trde
 " Mixto 7'14 " " 10'19 nit.

De Barcelona a Reus
 Surtida Merc. 5'15 matí; arribada 3'06 trde
 " Mixto 6'01 " " 11'30 matí
 " Correu 9'47 " " 1'05 trde
 " Ombs. 12'35 " " 5'32 "
 " Mixto 2'26 trde. " 7'11 "
 " Expres 7'26 " " 9'38 nit.

De Reus a Saragossa
 Surtida Correu 1'35 trde; arribada 8'35 nit.
 " Mixto 7'57 " " 6'36 matí
 " Expres 9'44 nit " 3'01 "
 " Merc. 8'36 trde. " 11'54 nit.
 " " 5'32 matí " 8'51 matí

Dels dos darrers lo primer no mes arriba a Casp y lo segon a Mora.

De Saragossa a Reus
 Surtida Expres 1'50 matí; arribada 6'59 matí
 " Correu 7'— " " 2'06 trde
 " Mixto 10'05 nit " 8'11 matí
 " Merc. 0'38 matí " 11'27 "
 " " 6'59 trde " 10'15 nit.

Dels dos darrers lo primer surt de Casp y lo segon de Mora.

LÍNEA DEL NORT
De Reus a Lleyda
 Surtida Correu 8'29 matí; arribada 11'35 matí
 " Mixto 6'05 trde. " 9'57 nit
 " Merc. 1'45 " " "

Lo tren que va col·locat en últim terme no més arriba a Vimbodí.

De Lleyda a Reus
 Surtida Mixto 5'28 matí; arribada 9'29 matí.
 " Correu 4'05 trde. " 7'09 trde.
 " Merc. 1'39 " " 1'39 "

Lo tren que va col·locat en últim terme surt de Vimbodí.

De Reus a Tarragona
 Surtida Mixto 8'16 matí; arribada 8'45 matí.
 " " 9'44 " " 10'18 "
 " Merc. 2'30 trde. " 3'05 trde.
 " Correu 7'17 " " 7'48 "

De Tarragona a Reus
 Surtida Correu 7'45 matí; arribada 8'15 matí.
 " Merc. 12'22 trde. " 1'— trde.
 " Mixto 5'08 " " 5'46 "
 " " 8'— nit " 8'38 nit.

FERRO-CARRIL ECONOMICH
DE REUS A SALOU
 Servey de trens que togeix desde el dia 29 Setembre de 1902.

Sortidas de Reus: matí a las 10.—10.—A la tarde a las 2'47.—4'15.

Sortidas de Salou: matí a las 4'56.—11'04. A la tarde a las 5'32 y 7'40.

FONDA Y RESTAURANT D'EUROPA
DE
D. ANTON BARDROY
 HABITACIONS Y SERVEYS INMILLORABLES
 CARRER DE EN MEDIO, 1
 CASTELLÓ DE LA PLANA

MILAGROSOS CONFITS
 o injecció antivenérea y roob antisifilitich

COSTANZI

Mils y mils de celebritats mèdicas, després d'una llarga experiència, s'han convesut y certificat, que pera curar radicalment ab dos ó tres dias la purgació recient y ab cinch ó sis dias la crónica, gota militar, sífiteras, flux blanc de las donas, arenilla, catarro de la vejiga, escorrossos uretrals, càlculs, retencions d'orina, y ab 20 ó 30 dias los extrenyiments uretrals (escrochez) encar que sigan crònics de més de 20 anys, evitant las perilliosissimas sondas; no hi ha medicament més milagrós que 's CONFITS é Injeccions Costanzi.

També certifiican que pera curar qualsevol enfermetat Sifilitica ó herpética, en vista de que lo Iodo y el Mercuri son perjudicials pera la salut, res millor que'l ROOB COSTANZI, puig no sols cura radicalment la sífilitis y herpes, sino que extren los mals efectes que produheixen aquestas substancies, que, com ja es sapigut, cansan enfermetats no molt fàcils de curar. A. Salvati mostanzi, carrer de la Diputació, 435, Barcelona, segur del bon éxit d'aquets especifichs; per Cedi del tractament especial ab éll, admet als increduls, lo pago després de curats.

Preu de la Injecció, pessetas 4. Confits anti-venéreos y pera'ls qui no vulgan usar injeccions, pessetas 5. Roob anti-sifilitich y anti-herpétich, pessetas 4.

De venta en todas las bonas farmacias.

A Reus: en la de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Agna, núm. 80; Doctor Carpa, Plassa de Prim y Arrabal de Santa Agna, 2 y en la Drogueria de D. Francesch Freixa, Plassa de Prim, núm. 1.

Consultas mèdicas a Barcelona: Carrer Diputació, 435, entresol 2.º tots los dillums, dimecres y divendres a las 12.

DESCUBRIMENT IMPORTANTÍSSIM

L' eminent Dr. A. Charles Lambert de París, després de profund estudi sobre las enfermetats venéreas y sífiliticas, ha trobat lo modo de curarlas radicalment no sols, sens fer l'us del "Mercuri", sino cuan també aquellas enfermetats contretas per l'us d' éll. Lo tractament es sencillissim y las fórmulas son purament vegetals, donchs sa composició no es altre que herbes medicinals de la India y las presenta en la forma següent: Las Píloras Charles Lambert curan purgacions, estrenyiment de l'urina, flux blanc de la dona y gota militar. La Injecció Charles Lambert es d'usar al mateix temps que las píloras perqu la curació sigui més radical y més prompte.

L' Elixir Ch. Lambert es un gran medicament y eficazissim pera la completa destrucció de tot bacillo sífilitich y llimpia ab son us la san; impura deixantla en son estat normal lliure de tot virus y donat salut y immunitat pera que s' reproduceixi tant terrible enfermetat, y den pendrens com a complement del tractament una vegada que la purgació etc. hagi desaparecut.

Preu de las píloras ptas. 450.—La Injecció 3'80 y l' Elixir 3'80.

De venta en todas las bonas farmacias; a Reus Anton Serra, Farmaceutich.

Societat general de Transports marítims a vapor de Marsella
 SERVEYS DEL MES DE NOVEMBRE DE 1902

LÍNEA DIRECTA PERA EL RIO DE LA PLATA
 Sortirá de Barcelona lo 21 de Novembre directament pera Montivideo y Buenos Ayres lo magnifich y ràpit vapor francés

ITALIE
 LÍNEA PERA 'L BRASIL

Sortirá de Barcelona lo dia 5 de Desembre pera Bahia Rio Janeiro y Santos, lo grandios y acreditat vapor francés

ORLEANAIS

Consignataris a Barcelona, Ripol y Companyia, Dormitori de Sant Francesch, 25; principal.—BARCELONA.

LA GRESHAM
 COMPANYIA INGLESA
 de seguros sobre la vida y de rentas vitalicias

FUNDADA L'ANY 1848

Pólissas indisputables—Beneficis capitalissats
 Primas molt moderadas

La Gresham té constituït lo dipòsit exigit per las Lleys fiscals vigen's com garantia per los seus assegurats a Espanya.

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, BARCELONA
 Inspector del Districte: D. Eduard Amell Amell.

A Reus: dirijirse a don LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE
 Companyia inglesa

de segurs contra incendis, explosions y accidents

Oficina pera Catalunya: Plassa de Catalunya, 9, BARCELONA.
 A Reus: dirijirse a D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

INCREDIBLE VERITAT!!

Unica y verdadera ocasió pera gastar be lo diner en regalos, quin valor supera sempre al que costa. Objectes d'or de lle garantissat (18 quilats) ab bonichs y explendents brillants, quimicament perfectes, de mes valor, per son constant esplendor llimpia, que 's verdaders. Descomposició de llum, duresa, lapidació perfecta, imitació maravillosa.

5.000 PESSETAS

se regalana al qui distingeixi aquets brillants Alaska dels lligitims. Gran premi en la Exposició de París.

Anells pera caballer, or brillant	50 pessetas.
Idem pera idem (brillant molt gros)	100 "
Agulla idem; idem	25 "
Agulla idem, idem (brillant molt gros)	50 "
Anells pera senyora ó senyoreta, idem, idem	25 "
Arrecades (parell) pera senyoreta, idem, idem	25 "
Idem pera senyora, idem, idem	50 "
Idem pera idem, (brillant gros)	100 "
Idem pera noyas (verdader regal)	25 "
Medallas or de lley, abla efigie de la Purissima esmalt de Florencia y brillants Am: Alaska 100	

S' envien franch de tot gasto per correu en caixetas certificadas y declaradas mercancias, pera tot Espanya y illas.

No se servirà cap pedido que no signi abans convingut lo pago.

Se te d' enviar la mida de las anells, presentia ab un fil al entorn del dit.

No s' fan descomptes: no s' concedeixen representacions, ni s' envian mostrats. Gratis y franch lo Catalogue Illustrat.

A tot comprador que no s' conformi ab la mercancia se li retornará immediatament son import.

Dirijirse al representant general y únich de la Societat "Oro y Brillantes", Am: Alaska, G. A. Buys, Corso Romana, 104 y 106, Milan (Italia).

PERA VIURER BE

estar sempre de bon humor y pera precaveres de tota classe de enfermetat y infecció, es precis fer constant us del Elixir Verdi.—No s' coneix cap cas de persona que fent un us moderat, pero constant d' aquest milagrós elixir, haigi caygut malalt del estómach ó de febre. Las personas sanas deuen pendren pera no caurer malaltas; las que están malaltas, las endebles, malhamoradas deuen pendrel pera posarse bonas.

Deu mil certificats de metjes y malalts atestiguan id' una manera clara, terminant, llimpiosa, lo infalible qu' es en moits cassos, y lo indiscutiblement bo qu' es sempre l' Elixir Verdi es un tónich analéptich: es a dir que reanima y enforteix. A Inglaterra, Alemanya, Bélgica, Dinamarca y altres països las familias están constantment provistas del milagrós elixir pera son continu us, y a aixó tal vegada es degut qu' aquellas passas sigun mes desarrolladas, mes fortes y vigorosas que altres en Espanya mateix, provincias que mes us fan d' aquest precios elixir, senyalan menos enfermetats y indican en los noys major forsa y vigor. L' Elixir Verdi se troba de venta en todas las farmacias a dos pessetas frasco.

Secció comercial

Montants del port de Tarragona

De Marsella y Montpelier

Consignataris a Reus: D. Antoni Serra, Farmaceutich.

LET PURA DE VACA
HORT DE SAN ABELLÓ

Les darrers parquets del districte de...